

2. Осадчий В. В. Система дистанційного навчання університету. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького*. 2010. № 5. С. 214–225.
3. Освітній портал (Дистанційне навчання його плюси та мінуси). URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/18/> (дата звернення: 22.09.2021).
4. Прибилова В. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. *Проблеми сучасної освіти*. Вип. 4. 2017. С. 27–36. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuededu/article/view/8791> (дата звернення: 22.09.2021).
5. Що таке Moodle. URL: <https://moodle.org/mod/page/view.php?id=8174> (дата звернення: 22.09.2021).

*Н. А. Несторук, Д. О. Гончаренко
м. Бахмут*

УДК 378.147

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Модернізація в галузі освіти пов'язана з ідеєю створення умов для розвитку особистості і розкриття індивідуальності кожного здобувача освіти. Перед педагогами стоїть завдання вдосконалення системи форм і методів роботи, що сприятимуть поліпшенню знань та вмінь здобувачів середньої освіти відповідно їх індивідуальних здібностей. Сучасний викладач іноземних мов повинен не тільки дати міцні знання, сформувані необхідні вміння і навички, а й вміти побудувати освітній процес таким чином, щоб розкрити можливості кожного учасника освітнього процесу і задовольнити його потреби в пізнанні. Все це вимагає від педагога постійного пошуку ефективних засобів впливу, включення нових форм роботи, вироблення нових принципів організації навчальної діяльності [2, с. 97]. На сучасному етапі розвитку

індивідуальний підхід до вихованців передбачає врахування гендерних відмінностей в освіті. Педагоги постійно стикаються з проблемою гендеру і часто вирішують її на власний розсуд. Актуальність обраної теми зумовлена загальними тенденціями в освіті, які позначаються, насамперед, на рівні навчання і виховання осіб, які здобувають освіту.

Наукові обґрунтування щодо принципів індивідуального підходу було здійснено під впливом досліджень з проблем гендерного навчання та виховання такими науковцями, як Аркін Ю. А., Каменська О. М., Радзівілова М. А., Столярчук Л. І. тощо. Але, як показав аналіз літературних джерел, цю тематику було розглянуто однобічно.

Тому метою роботи є обґрунтування й аналіз особливостей інтеграції гендерних підходів у навчальний процес, а саме вивчення іноземної мови.

На нашу думку, доцільним та актуальним кроком у вирішенні даного завдання буде використання диференційованого підходу. Диференційований підхід – це загальний методичний принцип навчання, що передбачає використання різних методів і прийомів в залежності від цілей навчання, виду формованої мовної діяльності, етапу навчання, опанування мовного матеріалу, віку учнів та ін. [1, с. 65]. Диференціація може здійснюватися за обсягом і змістом роботи, ступенем самостійності, з урахуванням рівня розумового розвитку учня, його навченості і здатності до навчання, з урахуванням психофізіологічних особливостей особистості, з урахуванням мотивації та ін. Але в будь-якому випадку перед учасниками освітнього процесу ставиться єдина пізнавальна задача, до вирішення якої вони йдуть шляхами, відповідними їх знань і реальним можливостям. Методика проведення заняття повинна гарантувати реалізацію генеральної мети навчання іноземної мови, яка полягає у формуванні учнів як суб'єктів міжкультурної комунікації за допомогою оволодіння ними іншомовною комунікативною компетенцією і розвитку якостей полікультурної особистості, затребуваних сучасним інформаційним суспільством в умовах глобалізації.

Інтерес до презентованого питання обумовлений ще й тим, що сучасні вимоги індивідуального підходу до формування особистості не можуть ігнорувати статеві особливості учня, так як це біосоціокультурні характеристики. В даний час, на думку Каменської О. М., сучасні пріоритети в освіті полягають не в закріпленні жорстких стандартів в маскулінності і фемінності, а у вивченні потенціалу партнерських взаємин, вихованню людського в жінці і чоловікові; варіативності в оволодінні гендерним репертуаром; в щирості, взаєморозумінні, взаємодоповнюваності [3, с. 37-38].

На основі всього вищесказаного створюються навчальні посібники для вивчення іноземної мови з урахуванням гендерних особливостей учнів, покликане стимулювати підвищення мотивації на уроках іноземної мови. Виходячи із загально методичних вимог, в старших класах читання стає провідним видом мовленнєвої діяльності. На уроках тексти підбираються з сучасної літератури та їх зміст носить загальнолюдський, гуманістичний характер, направлений на формування якостей, властивих від природи дівчатам і хлопцям; використовуються такі прийоми і форми роботи, які допомагають навчати і виховувати, враховуючи гендерні відмінності в організації розумової діяльності. Так, для дівчаток характерні абстрактні мотиви, очікування успіху, мотив боргу, жіночність. Для хлопчиків же превалюють мотиви матеріального характеру. Вони часто ставлять перед собою життєво важливі цілі, тому зміст мотивів носить суспільний, світоглядний характер.

Використання гендерних тестів у навчанні іноземної мови відповідає принципам сучасної концепції комунікативного навчання іншомовній культурі, яка орієнтована на особистість вихованця. При такому навчанні більш ефективно і цілеспрямовано використовуються досвід учнів, їх світогляд, почуття. Гендерні тексти дозволяють на більш високому рівні з більш високим ступенем довіри обговорювати актуальні життєві проблеми, висловлювати своє ставлення до порушених в текстах питань, обґрунтовувати й відстоювати свою думку з великим інтересом. Хлопці часто проявляються в ситуаціях, що

вимагають прояву сили, незалежність, владність, прагнення до змагання – якостей, що не поєднуються з поняттям жіночності. Тому вони з більшою охотою виконують завдання творчі, що вимагають продуктивної діяльності, спостережливості.

Іншомовна промова дівчаток виявляється більш правильно побудованою і граматично оформленою. Вони швидше засвоюють нові структури, але рідше використовують їх в мовній діяльності, яка відрізняється характерною стабільністю. Хлопчики успішно виконують завдання, що вимагають спостережень за мовою, в той час як дівчатка більш охоче і успішніше запам'ятовують мовний матеріал та виконують завдання на «слухання».

«Схоплювання» нових мовних зразків для епізодичного вживання та їх швидке забування більше характерно для хлопчиків, в той час як системність і повторюваність лексико-граматичних структур більш типова для дівчаток. Характерно, що пасивний запас слів виявляється вище у хлопчиків, і вони успішніше впізнають в тексті нечасто вживані слова. Перевагою дівчаток виявляється більш широкий запас активно та стабільно вживаних слів. Дівчатка виявляють підвищену здатність до пригадування, в той час як хлопчики проявляють більш високу готовність діяти в несподіваній ситуації.

Дівчатка в ході виконання завдання намагаються, перш за все, запам'ятати корисну інформацію, хлопчики вступають в дискусію, висловлюють свою думку і оскаржують пропоновані ключі до відповідей. Дівчатка в цілому частіше, ніж хлопчики, виявляються сприйнятливі до навчальної інформації з установкою на її засвоєння.

Отже, викладачеві іноземної мови при проектуванні навчального заняття не можна покладатися тільки на власні враження і вироблені стереотипи. План ефективного заняття повинен створюватися з урахуванням розгортання як мінімум двох можливих сценаріїв, що враховують як фемінінний, так і маскулінний тип учнів. Таким чином, диференційоване навчання на основі гендерного підходу має будуватися з розумінням того, що анатомічні та

біологічні особливості є лише передумовами, потенційними можливостями психічних відмінностей юнаків та дівчат. Саме тому воно матиме практичну значимість для розвитку індивідуалізованих форм навчання та розкриття особистісних здібностей учасників освітнього процесу. Безсумнівно, реалізація гендерного підходу в освіті дасть можливість скорегувати мовну програму з метою більш повноцінного навчання іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: ИКАР, 2009. 448 с.
2. Гречишкіна О. Д. Підготовка майбутнього вчителя до гендерного виховання учнів в умовах реформування освіти в Україні. *Проблеми освіти*. Вип. 28. 2002. С. 95-101.
3. Каменская Е. Н. Гендерный подход в педагогике : автореф. дис. ...д-ра пед. наук: 13.00.01. Ростов н/Д., 2006. 62 с.

*Н. А. Несторук, О. О. Линник
м. Бахмут*

УДК 378.147

ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Скільки б не існувало суспільство і не важливо, яке воно: багате чи бідне, веде кочовий чи осілий спосіб життя, влаштовує війни чи намагається вирішити все демократично та жити в мирі, бути примітивним чи йти на шаг вперед від інших, один факт завжди лишається незмінним – в суспільстві завжди існували дві найбільших категорії людей – чоловіки та жінки, які вносять в культуру свого суспільства певні традиції, передаючи їх із покоління до наступних поколінь, певні правила поведінки та моралі, та, звичайно ж, ті обов'язки, які